

N:o 11.

Ank. till Riksd. Kansli d. 18 Febr. 1867, kl. 11 f. m.

Memorial, angående godtgörelse till Kamrarnes Herrar Talmän för de kostnader, de i denna egenskap få vidkännas.

(Riksg.-Afd.)

Under erinran derom, att det vid föregående riksdagar alltid varit vanligt, att Rikets Ständer åt de särskilda Riks-Ståndens Landtmarskalk och Talmän anslagit ett visst arfvode, för att derigenom bereda dem någon ersättning för de omkostnader och utgifter, som i följd af deras befattning dem förorsakades, har herr *A. O. Wallenberg*, uti en inom Första Kammaren väckt och till Stats-Utskottet remitterad motion (N:o 27) hemställt, att, i likhet dermed, Stats-Utskottet måtte anmodas inkomma med förslag i afseende på godtgörandet af de kostnader, Kamrarnes Herrar Talmän i denna deras egenskap få vidkännas, och hvilken godtgörelse motionären ansett böra bestämmas att utgå med ett visst belopp i ett för allt för innevarande Riksdag.

Vid pröfning af denna till Stats-Utskottets förberedande handläggning sålunda öfverlemnade fråga har det icke kunnat undgå Utskottets uppmärksamhet, att nu gällande Riksdags-ordning uttryckligen bestämmer, om och till hvad belopp arfvode af statsmedel må riksdagsman tillkomma. I Riksdags-ordningens 12 § stadgas i detta afseende, att "riksdagsman i Första Kammaren eger ej att för denna befattning något arfvode uppbära"; och i 23 § af samma grundlag föreskrifves, att "hvarje ledamot af Andra Kammaren åtnjuter af statsmedel ersättning för resekostnad till och från riksdagen samt arfvode af Ett tusen två hundra Riksdaler för hvarje lagtima riksdag". Då nu 33 § Riksdags-ordningen uttryckligen förklarar, att Talman och vice Talman för hvardera Kammaren skall utses "bland dess ledamöter", och det destomindre kan antagas, att de för hvardera Kammaren sålunda utsedde Talmän upphört att vara ledamöter af

Bih. till Riksd. Prot. 1867. 4 Saml. 1 Afd. 4 Häft.

Kammaren, som ingen annan i deras ställe skall till ledamot inväljas, samt det derjemte måste anses såsom ett med riksdagsmannakallet förenadt åliggande, hvilket ingen ledamot, som dertill erhåller kallelse, må, så länge han fortfar att vara riksdagsman, kunna, utan laga förfall, sig undandraga, får Utskottet, som, vid sådant förhållande, ansett sig icke kunna för Kamrarnes Talmän föreslå anvisandet af någon särskild godtgörelse, hemställa,

att Herr Wallenbergs ifrågavarande motion icke må till någon åtgärd föranleda.

Stockholm den 18 Februari 1867.

Ol. Im. Fåhræus.

Reservationer:

af Herr *Fåhræus*;

af Grefve af *Ugglas, L.*;

af Herr *Wallenberg*: "Emot Utskottets beslut att ej tillstyrka någon godtgörelse åt Herrar Talmän för den ökade kostnad, som ofelbart blir en följd af den åt dem uppdragna befattning, får jag mig reservera.

Det är icke rätt att anse Statens embetsmän hafva skyldighet att utan en sådan godtgörelse åtaga sig talmans-uppdraget endast derföre, att samma personer åtnjuta lön för annat embete. Det går icke heller an, att i hvarje särskildt fall anställa undersökning angående en talmans ekonomiska ställning och på denna grund bestämma, om någon remuneration skall honom tilläggas eller icke. Valet af talmän blefve då icke beroende deraf, huruvida den valde vore för platsen den mest passande, utan deraf, om han hade råd att med ökade uppoffringar åtaga sig en i hög grad ansträngande och ansvarsfull befattning. Man torde ock böra besinna att, då man är alltför karg vid dispositionen af Statens medel för jemförelsevis små utgifter, deraf plägar följa släpphändhet vid behandlingen af vida större frågor. Då härtill kommer, att Herrar Talmän, hvilka afstått från representantens rätt att deltaga i besluten, icke kunna anses annorlunda än såsom Riksdagens främste embetsmän, synes ock deraf böra följa, att de icke dertill på köpet skola vidkännas kostnader utöfver hvad de såsom riksdagsmän i allt fall måste uppoffra.

Det medgifves villigt, att Kamrarnes Herrar Talmän icke behöfva vidkännas några så beskaffade representationskostnader, som tillförene ansetts oundvikliga för fordna riksdagars Landtmarskalkar och Talmän. Men det torde dock vara obestridligt, att de svårligen kunna undgå att i följd af sin befattning vara underkastade större utgifter, än om de, såsom enskilde riksdagsmän, skulle uppehålla sig å riksdagsorten. Af sådan anledning, och då billigheten synes fordra, att de icke må underkastas annan uppoffring än den, som i allt fall åtfölja representantkallet, ehvad det utöfvas i Första Kammaren, *utan* riksdagsmannarfvode, eller i Andra Kammaren, *med* sådant arfvode, får jag, — i betraktande deraf att till hvarje Riks-Stånds Talman under de sednaste riksdagarne såsom godtgörelse för ökade riksdagskostnader utgått ett belopp af Sjuhundrafemtio Riksdaler i månaden, men att någon nedsättning i denna summa nu möjligen torde kunna ega rum, — hemställa,

att, såsom godtgörelse för de kostnader, Kamrarnes Herrar Talmän under innevarande riksdag i denna deras egenskap få vidkännas, för hvar och en af dem må anvisas ett anslag i ett för allt af Två tusen Riksdaler Riksmynt.“

Häruti hafva instämt: Herr *Wærn*, Friherre *Funck*, *F. A.*, samt Herrar *Geijer* och *Selander*.
